

Årsplan

Liland barnehage

Barn er som sommerfugler i vinden
noen flyr høyere enn andre, men alle flyr så godt de
kan. Så hvorfor sammenligne dem. Hver av dem er
forskjellige, spesielle og vidunderlige

Barnehageåret 2023 – 2024

*”Liland barnehage skal utvikle trygge og glade barn
med tro på seg selv”*

Vi ønsker alle hjertelig **VELKOMMEN** til Liland barnehage.

Evenes kommune

Hjertelig velkommen til nytt barnehageår 2023-2024!

Innholdsfortegnelse

Generell informasjon:.....	4
Satsningsområder	4
Presentasjon av personalet, barnehageåret 2023-2024.....	5
Barnegruppa	5
Overordnet dagsrytme	5
Primær målsetning	6
Barnehagens formålsparagraf	6
Visjon	7
Verdier -	7
Pedagogisk grunnsyn.....	7
MyKid:.....	8
Hva jobber vi med i barnehagen?	8
Bærekraftig utvikling	8
Yoga	9
Livsgledebarnehage.....	9
.....	9
.....	9
Førskoleklubben	10
Ute- / turdager	10
Småfota på tur	10
Eventyr.....	10
Lek	11
Lekestasjoner.....	11
Vennskap / mangfold / inkludering / respekt:	11
Voksenrollen.....	12
Barnehagens verdigrunnlag	12
Motvirke ekskludering /krenkelser	13
Barnas psykososiale miljø.....	13
Barns medvirkning.....	14
Barnesamtaler	14
Flerspråklige barn i barnehagen.....	14
Samiske barn	14
Brannvern	15

Liland barnehage 2023/2024

Samarbeidspartnere:.....	15
Annen informasjon.....	15
Bursdagsfeiring.....	15
Syke barn	16
Rammeplanen:	16
Fagområdene i rammeplanen:.....	16
Planlegging, vurdering og dokumentasjon:.....	16
Progresjon i barnehagen	17
Nye barn i barnehagen:.....	17
Overgang fra småbarnsavdeling til storbarnsavdeling:.....	17
Overgang barnehage – skole:.....	18
Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning:	18
Foreldresamtaler:	18
Foreldremøter	18
Foreldreråd.....	18
Samarbeidsutvalg (SU)	19
Helsefremmede barnehage.....	19
Referanseområder.....	19
Utsikten	19
Sundfjæra	19
Språklig kompetanse	20
ASK.....	21
Trafikk og trafiksikkerhet.....	21
For å bli en trafiksikker barnehage er det utarbeidet noen kriterier:	21
Trafikkopplæring i barnehagen	21
ÅRSKALENDER, LILAND BARNEHAGE.....	23
.....	25
Kontaktinformasjon.....	25

Generell informasjon:

Liland barnehage ble på 70-tallet bygd som hotell, og senere gjort om til helse- og sossialsenter. I desember 2003 ble lokalet til Liland barnehage. Våren 2012 ble det lagt nytt tak utvendig på barnehagen vår. Høsten 2015 pågikk også store restaureringer. Varmekabler i gulv og nytt gulvbelegg ble lagt. Vinduer, isolasjon og bordkledning ble skiftet ut, så nå framstår barnehagen vår som «nesten ny». Nytt utelekeskur er på plass, to lekehytter og en snekkerbod er tatt i bruk. Utelekeplassen er fortsatt under opparbeiding. Kommende barnehageår vil vi prioritere lokalene innvendig.

Barnehagen har tre avdelinger.

- **Tiuren** som ligger vendt mot skogen.
- **Skarven** med beliggenhet og utsikt over fjell og hav.
- **Måsongen** er avdelingen i kjelleren og navnet er etter en fugl som vi stifter nært bekjentskap med hver eneste vår både gjennom egg i reir, måsunger og ikke minst sinte måsungeforeldre.

Avdelingen vil i år brukes i forbindelse med etablering av leke- og aktivitetsstasjoner.

Liland barnehage bygger sin virksomhet på barnehageloven og Rammeplan for barnehager 2017. Disse finner dere på på følgende adresser:

Barnehageloven; <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Rammeplanen; <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/>

Årlig utarbeider barnehagen en årsplan, som et arbeidsredskap for personalet og en oversikt for foresatte over den pedagogiske virksomheten og planlagte aktiviteter. Årsplanen baserer seg på Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver og skal godkjennes i samarbeidsutvalget.

Satsningsområder

**SPRÅKLIG
UTVIKLING**

**HELSEFREMMENDE
BARNEHAGER**

TRAFIKKSIKKERHET

Dette er satsningsområder vi har fokus på i årene som kommer. I tillegg kommer satsing på:

Lek: fri, spontan og tilrettelagt.	Identitet, mangfold, likheter og ulikheter	Sosial kompetanse med fokus på inkludering, empati og vennskap.	Ro, avslapping, sansestimulering og yoga	Nærmiljø, natur, friluftsliv, naturmaterialer, naturvern og kildesortering
------------------------------------	--	---	--	--

Vi jobber systematisk for å forebygge ekskludering og krenkelser!

Gjennomgående tema for barnehageåret 2023-2024: Eventyr

Vi gleder oss masse til et spennende, innholds- og lærerikt barnehageår sammen med alle våre flotte unger og deres foresatt

Presentasjon av personalet, barnehageåret 2023-2024		
Stilling	Hvem	Stillingsbrøk
Pedagogiske ledere	Ann-Kristin Olsen	100 %
	Inese Zute (konstituert)	100 %
	Kjersti Eriksen (konstituert)	100 %
Barne- og ungdomsarbeidere / assistenter	Tova Bysheim	100 %
	Torill Harjang	100 %
	Weronika Szymanska	100 %
Enhetsleder	Linda Øyvor Østnes	100 %
Renholder	Åshild Sørensen	30 %

Barnegruppa

Ved oppstart av nytt barnehageår telte barnegruppen 16 barn i alderen 1-5 år. Flere nye barn vil begynne utover høsten slik at vi etter hvert ser ut til å telle 22 barn!

Overordnet dagsrytme

07:00	Barnehagen åpner – fri og tilrettelagt lek og aktiviteter på fellesrom eller på respektive grupper. Gruppevis fra senest kl. 08.15.
08:45	Frokost

Liland barnehage 2023/2024

09:15	Personalet på respektive grupper samtaler (fordeler oppgaver, gir beskjeder m.m.) om dagen. Barna utfører aktiviteter som lese bok, leke med lekedeig, tegne etc. Personal og barn oppholder seg sammen.
09:30	Morgenmøte / samlingsstund – vi snakker om dagen i dag, har navneopprop, telling m.m.
10:00 →	Påkledning til utetid eller aktiviteter i grupper inne. Mulighet for soving for noen av de aller yngste.
11:00	Evt. fruktstund / aktiviteter
11:30	Lunsj for de yngste, sovetid for de som trenger en hvil
12.30-13.00	Lunsj for de eldste
12:30	Hvilestund. Noen av barna sover, aktiviteter i gruppe inne eller ute, tema, lek
14:00	Evt. fruktstund / aktiviteter
14:15 →	Lek og andre aktiviteter, ute eller inne
15:00-15:30	Ryddetid
16:00	Barnehagen stenger. Personalets arbeidstid er over kl. 16.00. Hentetid må beregnes slik at barn og foresatte kan forlate barnehagen innen den tid. Ved for sein henting ilegges et gebyr på kr. 225,- pr. time.
	Etter søknad om utvidet åpningstid ble det i barnehagens Samarbeidsutvalg vedtatt at åpningstiden utvides med 15 minutter om ettermiddagen til kl. 16.15. Dette gjelder familier med reelt behov!
	NB: Dagsrytmen er kun veiledende. Vi gir stort rom for fleksibilitet og spontanitet!

Primær målsetning

Vi retter fokus mot barnehagens formålsparagraf og tar utgangspunkt i denne i vårt daglige arbeid.

Barnehagens formålsparagraf

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Endret ved lov 19 des 2008 nr. 119 (ikr. 1 aug 2010 iflg. res. 18 juni 2010 nr. 828).

Visjon

”Liland barnehage skal utvikle trygge og glade barn med tro på seg selv”

Alle barn er selvstendige og unike individer. Barna har krav på å bli sett, hørt, anerkjent og respektert for den de er. Dette er viktig for barns utvikling av selvtillit og selvfølelse.

Verdier - ***Engasjement, raushet, kompetanse***

For å oppnå dette må samspillet mellom barn, foreldre og personale være preget av at;

- **Barna** blir anerkjent, respektert og opplever mestring.
- **Foreldrene** er trygge på at barna trives og har det bra i barnehagen. Vi ønsker å møte foreldre med respekt og anerkjennelse slik at tillit og trygghet oppnås.
- **Personalet** ser, lytter og er tilstede i situasjonen her og nå.

Pedagogisk grunnsyn

Med pedagogisk grunnsyn menes den virkelighetsoppfatning, de kunnskaper, verdier og holdninger som ligger til grunn for pedagogisk virksomhet. Vårt pedagogiske grunnsyn er fundamentet i arbeidet vårt, og tar utgangspunkt i gjeldende lovverk og statlige føringer.

Vi alle kunnskap om at alle barn er unike og kompetente med individuelle behov og egne meninger. Barna er sosiale og kompetente aktører der de utforsker, er nysgjerrige og lærevillige. Vi er bevisste på at det ikke er resultatet som er viktigst, men veien mot resultatet.

Personalet skal være gode rollemodeller for all lek og læring der målet er å skape trygghet for både barn og foresatte. Vi ønsker å være empatiske voksne som er tilstede fysisk og mentalt i her-og-nå-situasjoner. Vi skal være rause, fleksible, lydhøre, aktive, tilstedeværende og tydelige voksne som setter klare grenser for hva som er akseptabel adferd.

Personalet skal evne og leke sammen med barna, og kunne gripe inn der det er behov for støtte og tilrettelegging. Vi jobber aktivt mot alle former for utestengelse eller krenkelser.

Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagen, der hvert barns individuelle behov skal ivaretas. *Omsorg skaper trygghet*, der tryggheten er en forutsetning for barns utvikling og læring. Vårt fokus vil være på barnas sterke sider, men vi vil alltid være et støttende stillas som oppmuntrer, motiverer og hjelper til når det behøves.

MyKid:

Barnehagene i Evenes kommune tok våren 2016 i bruk kommunikasjonsverktøyet MyKid som er et papirløst samarbeid mellom barnehage og hjem. Her foregår all kommunikasjon mellom barnehagen og foresatte på en god og oversiktlig måte! Portalen fungerer som en app på alle smarttelefoner og nettbrett. På data kan du få opp en mer utfyllende portal! Portalen heter Mykid.no. I denne portalen vil det være mulighet for:

- Å registrere alle barna som kommer hver dag, samt merke av de som har fri, er syke o.l. Foreldre/foresatte kan også gå inn å registrere ferier, fridager, sykedager etc. på deres barn. Denne registreringen vil ansatte ha tilgang til.
- Ansatte kan sende personlige SMS'er til foreldre/foresatte som gjelder deres barn. Foreldre/foresatte kan også sende SMS'er til barnehagen via dette systemet.
- Foreldre/foresatte kan se bilder av eget barn fra morsomme og spennende opplevelser i barnehagen. Disse bildene kan også lastes ned, og kan være en fin måte å samle fine bilder fra barneårene til deres barn.
- Foreldre/foresatte kan lese månedsplaner / ukeplaner og dagrapporter inne på portalen.

Hva jobber vi med i barnehagen?

Bærekraftig utvikling

Vi skal lære barna å ta vare på seg selv, ha respekt og toleranse for hverandre og omgivelsene rundt uavhengig av kjønn, religion og kultur. Barna skal lære å bli glad i, oppleve og være i naturen, Vi skal være gode rollemodeller, lære barna å ha respekt for dyr og natur, ta vare på naturens mangfold og hvordan artene er avhengige av hverandre. Vi skal lære barna og la dem være med på kildesortering, resirkulering, gjenbruk og vi lærer å rydde søppel etter oss selv og andre. Vi skal være gode rollemodeller som fremmer verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn – det vil bidra til at barna får en begynnende forståelse for at det er lurt å ta vare på jorda vår.

Yoga

På grunn av mye ytre stimuli er det fint for barna å rette fokus innover og lære seg å stresse ned. Yoga hjelper barn med å bli mer oppmerksom på sine følelser, få bedre selvtillit, kroppsbeherskelse, finne ro, og konsentrasjon.

Livsgledebarnehage

Våren 2019 ble Liland barnehage ble registret og godkjent som **LIVSGLEDEBARNEHAGE!**

En Livsgledebarnehage besøker omsorgssentre, sykehjem eller omsorgsboliger i nærmiljøet, og skaper gode opplevelser gjennom sang og felles aktiviteter med brukerne. Vi samarbeider med Evenes Omsorgssenter (EOS) og de ulike avdelingene der.

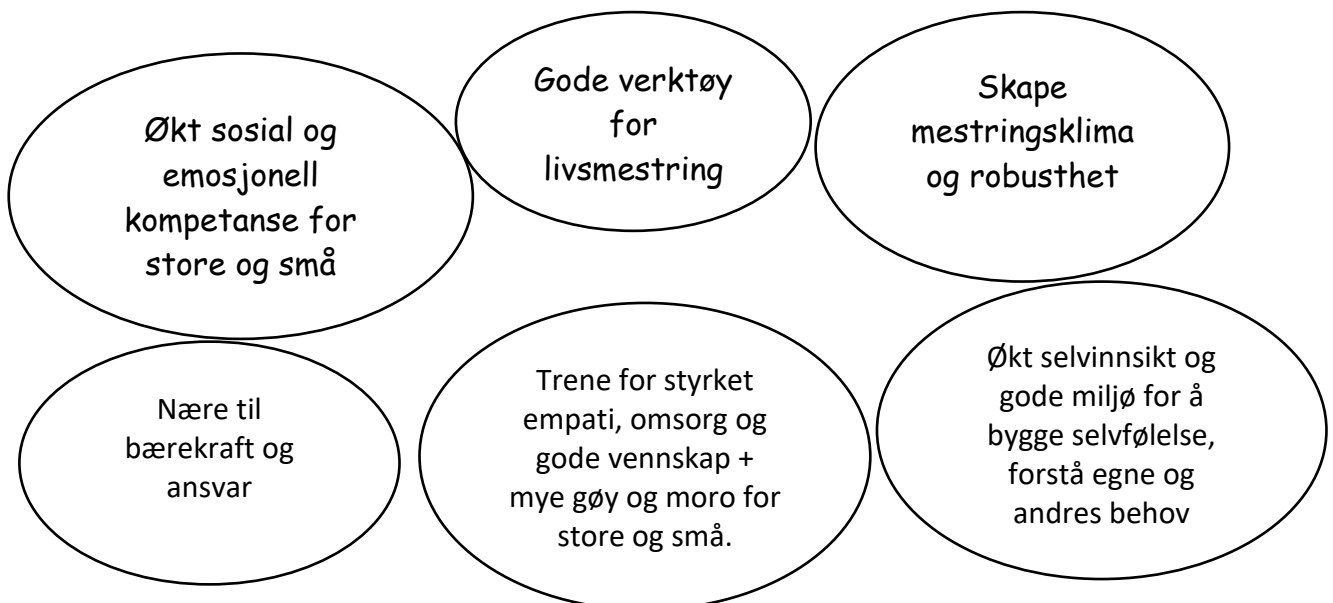

Livsglede for Eldre er opptatt av den helsefremmende effekten som det frivillige bidraget har for alle involverte. Vi er opptatt av samspillet mellom gammel og ung der hensikten er å stimulere til felles aktivitet, som gir de eldre en mulighet til å være en ressurs for barn og unge.

Vi ønsker å ha økt fokus på, samt jobbe mer aktivt med **GLEDING!**

Gleding er det motsatte av mobbing, og gjelder både store og små i barnehagen!

Gleding handler om å fokusere på det vi vil ha mer av. Det handler om å gjøre noe godt for oss selv, hverandre og for planeten.

Les mer her: <https://gleding.no/barnehage>

Førskoleklubben

Klubben består av barna som begynner på skolen høsten 2024. I år er det to jenter i klubben, og vi satser på å ha klubbmøter en dag i uka. Barna bestemmer selv navnet på gruppa, og er i utgangspunktet basert på barnas forbokstaver.

Førskolebarna ved begge barnehagene møtes en dag i uka ved vanntilvenning i bassenget på Evenes skole, fast besøk hos hverandre en gang i måneden, og foruten om dette møtes vi årlig til blant annet høsttakkefest og ved juletrehenting.

Vi har et godt samarbeid med Bogen barnehage, Evenes skole og Evenes Omsorgssenter.

Ute- / turdager

Vi ønsker primært å dra på tur minst en gang pr uke, der nærmiljøet benyttes med kort avstand til skogen, fjæra, butikken og brygga. Turene kan være både spontane og planlagte, og den nye elsykkelen blir også benyttet. Informasjon om de planlagte turene legges ut på MyKid.

Småfota på tur

Fra Hålogaland Friluftsråd har vi mottatt flotte «små-fota-på-tur-kort». Småfotan er et lavterskeltilbud, hvor turer i nærmiljøet og fysisk aktivitet står i fokus. Barna får hvert sitt personlige turkort som henges på barnas tursekk. Turkortet har 20 felt, og barna får et klipp for hver tur. Så enkelt, så motiverende og så engasjerende! Turene kan kombineres med andre aktiviteter avhengig av årstid.

Eventyr

Vi har valgt å ha ulike eventyr som et gjennomgående tema dette barnehageåret.

Eventyrene blir valgt i forhold til alder og interesse, og varigheten knyttes opp mot dette.

Eventyr har en vesentlig plass i dagens barnehagekultur, og sånn bør det fortsatt være. Eventyr blir overlevert fra generasjon til generasjon. Eventyr er universell, og finnes i alle kulturer - med nasjonale særtrekk eller variasjoner. Sjangeren er en av de opprinnelige formene for fortellinger vi har, og i kjernen av dette står samspillet mellom forteller og tilhører. Vi vil samarbeide med forfatter Siri Fjellvang Tobiassen (Siri Skogdame) om hennes nye barnebok «Landet Bak Hulen.» I løpet av høsten kommer hun på besøk til barnehagen for å fortelle et utdrag og dramatisere fra boka.

Lek - vårt viktigste fundament i forbindelse med læring

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

(Barnehageloven § 1 Formål, 1. Ledd, første punktum)

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.

(Barnehageloven § 2 Barnehagens innhol, 2. Ledd)

Lek er artig og spennende! Den har en fremtredende plass i barnas liv, der leken har egenverdi og er en viktig side ved barnekulturen. Den har en grunnleggende livs- og læringsform som barna uttrykker seg gjennom, og lek er et fenomen der barna har høy kompetanse og engasjement. Lek har stor betydning for barnas opplevelse av en god barndom, og er sentral for barns trivsel og utvikling. Gjennom leken får barn erfaring med å høre til i et fellesskap, og med hvordan de etablerer og beholder vennskap. Leken gir barn muligheter til å forstå seg selv og omverdenen, og den har mye å si for barns sosiale utvikling. Vi vil at kunnskap og kompetanse skal komme naturlig gjennom lek, enten vi holder på med matte, språk, sosial kompetanse, kreativitet eller fysisk aktivitet i naturen. Vi skal legge til rette for allsidig lek og varierte aktiviteter gjennom hele barnehagehverdagen.

Lekestasjoner

Å legge til rette for allsidig og utviklende lek er svært viktig. Dette gjelder både i forhold til spontan og planlagt lek/aktivitet. Vi ønsker å opprette lekestasjoner rundt om i barnehagens lokaler og uteområde, slik at vi til enhver tid kan ha mulighet til å la barna velge hvor de ønsker å leke.

Vennskap / mangfold / inkludering / respekt:

Barnehagen skal være en arena som legger til rette for danning av vennskap, inkludering, samt forebygging av mobbing.

Rammeplanen for barnehager sier følgende:

«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill».

I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av

vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Vi jobber bevisst med at barnas trivsel skal være i fokus. Vennskap og det å ha respekt for hverandre forutsetter god sosial kompetanse. Det er viktig å være bevisste på store individuelle ulikheter når det gjelder behov for samspill med andre barn i ulike settinger. Planlegging og tilrettelegging skal foregå på barnas premisser ut fra ståsted og utviklingsnivå.

Voksenrollen

En av personalets viktigste roller er å hjelpe barna med å bygge relasjoner til hverandre. Det er de voksnes ansvar å legge til rette for et godt psykososialt miljø. Barn utvikler seg i relasjoner til hverandre og i relasjoner til de voksne de omgir seg med. De er avhengige av kompetente voksne som gir gode tilbakemeldinger. Dette skjer gjennom at voksne gir fysisk nærhet, gjennom turtaking og blikk-kontakt.

Personalet skal være tilstedeværende og aktive voksne, etiske rollemodeller, og legge til rette for at barna blir gitt mulighet for medvirkning. Vi skal være tilgjengelige, lydhøre, oppmerksomme og vi skal vise glede og humor.

Det er viktig å være oppmerksom på at gryende vennskap kan være skjøre. Observant personale legger merke til når barn knytter bånd, og er vare slik at de ikke griper unødvendig inn og forstyrrer slike prosesser.

Vi skal leke sammen med barna - tørre å være lekne og barnslige, slippe løs barnet i seg og dra leken ned på gulvnivå!

Vi skal gi barn ros og oppmerksomhet på det de mestrer. Vi skal hjelpe og motivere barn til selvregulering ved å la dem gjøre ting på egenhånd, og ved å hjelpe dem til å regulere/tilpasse seg situasjoner. Personalet skal blant annet følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av og bidra til at barna får oppleve mestringsfølelse og samtidig kunne ha noe å strekke seg etter.

Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. **BARNDOMMEN HAR EGENVERDI**, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling.

Motvirke ekskludering /krenkelser

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Barnehagen skal gi felles erfaringer, synliggjøre verdien av fellesskap, vise hvordan alle kan lære av hverandre, samt fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller.

Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. Alle er gode nok som de er. Vi jobber bevisst med respekt, inkludering, vennskap og mangfold. Vi ønsker å ha fokus på empati som er en grunnleggende positiv holdning til andre mennesker. Empati handler om å leve seg inn i og forstå hvordan den andre opplever sin situasjon, hva personen tenker, føler og hvilke handlingsalternativer den andre ser. Vi ønsker å lære barna å vise empati gjennom å lytte, vise interesse og være oppmerksomme på hva den andre formidler, både med ord og kroppsspråk.

Barnas psykososiale miljø

Ifølge rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver er en av barnehagens samfunnsoppgaver å tidlig forebygge krenkelser og diskriminering, samt fremme positive handlinger som skal motvirke mobbing, avvising og vold (Kunnskapsdepartementet, 2017). Videre står det i Barnehageloven § 1, første ledd:

«barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.»

Krenkelser i barnehagen er dessverre et fenomen det er forsket lite på, men i de senere år har Norge som et foregangsland rettet søkelyset mer mot dette. I januar 2021 kom kapittel VIII inn i Barnehageloven og handler om barns psykososiale miljø og aktivitetsplikten som er knyttet opp mot dette. Kort fortalt omhandler dette kapitlet om at barnehagen skal ha nulltoleranse og arbeide forebyggende mot krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

I tillegg til plikt til å sørge for et trygt og godt psykososialt miljø er det også en skjerpet aktivitetsplikt om en som arbeider i barnehagen, krenker et barn. Forholdet skal da straks meldes til styrer i barnehagen. Som tiltak mot krenkelser er det viktig at barna bygger positive relasjoner som kan utvikle seg til vennskap – noe som kan ha preventiv effekt mot krenkelser/mobbing. Vi framsnakker hverandre, og her er det viktig å ha foresatte på lag!

Barns medvirkning

Barna i barnehagen skal ha mulighet til å påvirke sin egen hverdag i barnehagetiden, der hvert enkelt barn skal ha innflytelse på hva som skal skje og hvordan det kan gjøres.

Medvirkning handler om at barna blir sett på som kompetente der det spørres om meninger og synspunkter og at barna blir lyttet til. Vi ønsker at barnas meninger skal tas hensyn til. Dette gjøres ut fra barnets alder og modningsnivå.

Barna er fullverdige mennesker som har rett til å uttale seg om sin egen hverdag. Derfor må vi voksne godta at barn har egne synspunkter på hva de ønsker og har behov for. Barns medvirkning krever kompetente voksne som har respekt for barn, og som tar barns følelser på alvor.

Barnesamtaler

Barnehagen gjennomfører barnesamtaler, og dette utføres i forkant av foreldresamtaler og ellers ved behov. Målet for samtalerne er å sikre barns medvirkning og at barnet gis mulighet til å formidle sine interesser, ønsker og tanker. Samtalen er basert på barnas premisser og varer fra 5 til 30 min, alt etter barnets interesse og dagsform. Samtalen skal være planlagt og godt forberedt. Den skal utføres av en anerkjennende voksen slik at barnet blir sett, hørt og tatt på alvor. Det er viktig å ha fokus på barnets opplevelser og at samtalen gir rom for undring og refleksjon. Ved behov kan samtalebilder benyttes, og i samarbeid med foresatte.

Flerspråklige barn i barnehagen

Liland barnehage flere barn med annen språklig og kulturell bakgrunn enn norsk. Det er vår viktigste oppgave å legge til rette for god læring og positiv utvikling. Dette er avgjørende for barnas sosiale samhandling med andre, tilhørighet, mestring og utvikling for senere skolegang. Barnehagen samarbeider med integreringstjenesten.

Samiske barn

Liland barnehage har pr. i dag ingen barn med samisk som førstespråk. Kommunens handlingsplan (Handlingsområde K – Kultur) sier at kommunen vil ta et særlig ansvar når det gjelder samisk kultur og identitet. Dette vil vi også fokusere på i barnehagen. Vi markerer årlig Samefolkets dag med ulike gjøremål der samisk kultur er tema. Vi samarbeider med Vardobaiki samiske senter ved behov.

Brannvern

Det er viktig at barnehagene har gode brannvernrutiner både når det gjelder forebygging, evakuering og brannslukking. Det er viktig med rutinemessig gjennomgang av brannvernrutinene, samt jevnlig evakuering- og brannøvelser. Brann kan være et skremmende tema for barn.

Liland barnehage deltar på nasjonal brannøvelse og er med på brannvernuka. Den årlige brannvernuka avvikles i uke 38. Vi stifter også bekjentskap med Brannbamsen BJØRNIS. Brannbamsen Bjørnis er utviklet for å møte barns behov for omsorg og trygghet ved brann og andre ulykker, og gi barn og voksne gode råd om brannvern. Barnehagen har eget opplegg tilpasset barn i barnehagealder. Vi samarbeider med kommunens eget brannvesen slik at vi får stiftet kjennskap til brannbil og brannslanger. Barnehagen har to evakueringsøvelser årlig, en om høsten og en over nyåret.

Samarbeidspartnere:

Foruten samarbeid barnehage – hjem, barnehage – barnehage, og barnehage – skole, samarbeider barnehagen med Evenes Omsorgssenter, Evenes Kirke og lokale organisasjoner som f.eks. Liland Idrettsforening, Evenes Lionsklubb, Evenes kystlag, EvenesBuss og Vardobaiki samiske senter. Andre instanser: Helsestasjonen, Pedagogisk Psykologisk tjeneste (PPT), Barnevernstjenesten (BVT), Barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) og Barnehabiliteringen. Barnehagen samarbeider jevnlig med NAV, Integreringstjenesten og Folkeuniversitetet.

Foresatte vil alltid kontaktes for samarbeid og godkjenning dersom det viser seg at det er behov for ekstra oppfølging av enkeltbarn.

Annen informasjon

Bursdagsfeiring

Barnehagen feirer alle barnas bursdager i barnehagen på dagtid. Det serveres fruktsalat eller fruktspyd til feiringa, der barnet er med på tilberedelsen. Flagget henges ut på morgenen sammen med bursdagsbarnet. Barnet har stor deltakelse i valg av bursdagskrone – de får gjerne lage den selv om de ønsker det!

Bursdagsinvitasjoner til privat feiring skal foregå utenom barnehagen.

Syke barn

Barn som er syke skal holdes hjemme fra barnehagen. Dette med tanke på barnets beste og smittefare. Vi minner om **48-timersregelen** dersom et barn har oppkast eller diare.

Barnehagen følger folkehelseinstituttets retningslinjer når det gjelder dette. Personalet har ikke kapasitet til å være inne med syke barn. Barnets allmenntilstand er avgjørende for om barnet er friskt nok til å være i barnehagen. Dersom et barn blir sykt i barnehagen vil foresatte bli kontaktet.

Les mer her: <http://www.fhi.no/artikler/?id=108124>

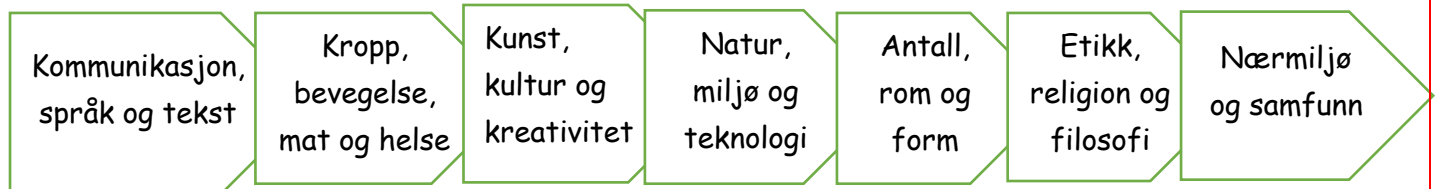
Rammeplanen:

Ny Rammeplan trådte i kraft 01.08.17. Rammeplanen i sin helhet kan lastes ned her:

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/>

Fagområdene i rammeplanen:

For å sikre at barna gis muligheter til vekst og utvikling er barnehagen forpliktet til å legge opp aktiviteter innenfor rammeplanens syv fagområder. Barnehagen **skal** gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder og **skal** støtte barns nysgjerrighet, kreativitet, vitebegjær, samt det å gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Gode opplevelser, erfaringer og læring innenfor disse områdene i barnehagen vil gi barna et positivt forhold til og motivasjon til å lære enda mer.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon:

Barnehagen skal vurdere og evaluere det arbeidet vi til enhver tid gjør. Dette skjer gjennom samtaler med barn, foreldre og medarbeidere i hverdagen, samt på personalmøter. Vi ønsker også svært gjerne tilbakemeldinger fra dere foreldre, både daglig, på foreldresamtaler og foreldremøter.

Barnehagen utarbeider en årskalender med oversikt over tradisjonelle og planlagte aktiviteter og hendelser. Månedso- og/eller ukeplaner som skal være retningsgivende for aktiviteter framover og vil publiserer på MyKid. Aktivitetsplanene er veiledende, og vi er svært åpne for spontanitet og endring dersom det skulle være behov for det.

Vi ønsker å formidle til foreldrene hvordan barna har det i barnehagen. Dette gjøres blant annet gjennom samtaler i hverdagen ved bringing og henting, gjennom foreldresamtaler, bilder og annen informasjon som blir gitt via MyKid eller e-post. Vi fotograferer masse, og bildene legges ut på MyKid.

Progresjon i barnehagen

Alle barn i barnehagen skal utvikle seg, lære og oppleve progresjon. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barna skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. Vi som jobber i barnehagen, skal legge til rette for nye perspektiver og tilrettelegge for nye opplevelser og erfaringer.

Nye barn i barnehagen:

Det å begynne i barnehagen er både spennende og kanskje litt nifst. Det kan være krevende for både barn og foresatte, men god informasjon i forkant, det å besøke barnehagen og det å ha god dialog mellom hjem og barnehage vil være med på å lette overgangen. Når barnet ved hovedopptak er tildelt plass i barnehagen vår, ønsker vi barn og foresatte hjertelig velkommen til oss for å se hvordan vi har det. De kommer på besøk til den avdelingen de skal gå på og får gjøre seg kjent både ute og inne. De gis anledning til å komme på besøk gjennom hele sommeren dersom de ønsker det. Dette avtales med hver enkelt familie. Velkomst- og informasjonsskriv vedrørende tilvenning og oppstartdato sendes ut til alle som får barnehageplass. I tillegg mottar foresatte skjemaer (informasjon om barnet, henting og bringing, tillatelser etc.) som må fylles ut og leveres til barnehagen. Alle barn får tildelt en primærkontakt i barnehagen, noe som skaper trygghet og forutsigbarhet. Vi har stort fokus på den åpne dialogen med foresatte i hente- og bringehentesituasjoner.

NB: Vi legger stor vekt på tilrettelegging ut fra individuelt ståsted og individuelle behov.

Overgang fra småbarnsavdeling til storbarnsavdeling:

I og med at avdelingene gjennom hele året samarbeider tett vil som oftest ikke overgangen bli så altfor stor. Vi samtaler mye med Tiurbarna om at de skal starte på Skarven. De får være med å flytte sakene sine fra stellerom og garderobe fra Tiuren til Skarven. Vi framsnakker bytte av avdeling og oppfordrer foresatte til å samtale med barna rundt dette.

Overgang barnehage – skole:

Barnehager og skoler har plikt til å samarbeide for at hvert barn skal sikres en trygg og god overgang fra barnehagen til skolen. Ifølge Rammeplanens kapittel 6 skal barnehagen, i samarbeid med foresatte og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og evt. skolefritidsordning.

Barnehagen og skolen skal utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen vil innhente samtykke fra foresatte for å dele opplysningene om enkeltbarn.

For at førskolearbeidet skal bli best mulig for alle er det viktig å tenke bredt, slik at barna får føle mestring i det de holder på med. Ut fra barnehageperspektiv skal det være lekrelatert, og læringsarenaene kan være både ute og inne. Barn lærer på ulike måter gjennom mange sanser.

Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning:

Barnas foresatte er barnehagens nærmeste og viktigste samarbeidspartnere. I Liland barnehage er vi opptatte av å ivareta og videreutvikle et nært og godt samarbeid med foreldrene. Foreldrene skal ha en reell mulighet til medvirkning. Dette ønsker vi å ivareta gjennom foreldremøter, foreldresamtaler, dugnader, sosiale sammenkomster og ikke minst den daglige kontakten i bringe- og hentesituasjoner.

Foreldresamtaler:

Det skal gjennomføres to foreldresamtaler årlig, en i november og en i april. Vi tilbyr selvfølgelig flere samtaler ved behov.

Foreldremøter

Det avvikles to foreldremøter i året, et om høsten og et om våren.

Foreldreråd

Foreldrerådet består av foreldrene til alle barna, og er det formelle organet som gir foreldrene medinnflytelse på barnehagens virksomhet. Foreldrerådet skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Foreldreutvalg

Fra Foreldrerådet velges tre representanter, en fra hver gruppe, som representerer foreldrene ved aktuelle anledninger.

Samarbeidsutvalg (SU)

Samarbeidsutvalget er et samarbeidsorgan mellom foreldre, ansatte og barnehagens eier. Hver gruppe skal være likt representert. I flg. Evenes kommunes vedtekter for barnehagene er SU satt sammen av en representant for hver gruppe. Utvalget er et rådgivende, kontaktskapende og et samordnende organ for de som på ulike måter har ansvar for barnehagens drift og innhold. Styrer møter som referent, har uttalelsesrett, men ikke stemmerett.

Faste satsningsområder: Helsefremmende barnehager, språklig kompetanse og trafikksikkerhet.

Helsefremmede barnehage

En helsefremmende barnehage fremmer trivsel og sunn livsførsel gjennom:

1. Daglig fysisk aktivitet - minimum 90 minutter per dag
2. Mat - Statens anbefalinger for kosthold
3. Naturopplevelse - Robuste barn
4. Systematisk evaluering av egen virksomhet
5. Utveksling av erfaringer og eksempler med andre barnehager

Les gjerne mer her:

(<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/431/Retningslinjer-for-mat-og-maltider-i-barnehagen-IS-1484.pdf>)

Referanseområder

Utsikten

Området ligger i skogen like ovenfor barnehagen og er meget lett tilgjengelig for hele barnegruppen. Avtale om bruk av området er gjort med grunneier og vi ser fram imot å fortsatt bruke området aktivt. Referanseområdet vil dekke mange av våre behov for å nå de målene vi har satt innenfor alle våre satsningsområder.

Sundfjæra

Hele barnegruppen kommer i større grad enn tidligere å benytte seg av fjæra i Øysundet. Der har vi allerede etablert ei bålpanne i tilknytning til Lindas naust. Det er et lite stykke å gå dit, men gåturen ser vi på som en del av turen og vil bli benyttet til nysgjerrighet, undring og gode samtaler. I tillegg bruker vi el-sykkelen vår.

Språklig kompetanse

I og med at småbarnsalderen er grunnleggende for utvikling av språk og kommunikasjon er språkstimulering en av barnehagens viktigste oppgaver.

Barna skal møte, og være en del av et rikt og variert språkmiljø der personalet bevisst jobber for å legge til rette for et rikt og varierende språkmiljø. Språklig kompetanse er avgjørende for å kunne kommunisere med andre, utvikle vennskap med andre, delta i lek, skape sosiale relasjoner til hverandre og ha medinnflytelse i hverdagen.

Vi fokuserer både på verbalt og nonverbalt språk. Barna lærer best når de deltar aktivt og får bruke språket sammen med andre. Derfor er det viktig å legge til rette for barnas språkbruk i meningsfulle sammenhenger. Vi fortsetter vårt fokus på språklydene, altså fonologi. Vi lager språkposer, en til hver bokstav, som vil benyttes i samlingsstunder og lignende. Vi er bevisste på bruk av samtalebilder, sanger, dikt rim og regler. Vi klapper stavelser, vi forteller eventyr, vi spiller spill og har stort fokus på begreper.

I følge Rammeplanens kapittel 3; «Barnehagens formål og innhold» poengteres det at barnehagen SKAL fremme kommunikasjon og språk. Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. I barnehager for samiske barn i samiske distrikt skal barnehagen fremme barnas samiskspråklige kompetanse. (side 23 i RP)

Noen barn har sen språkutvikling eller andre språkvansker. De må få tidlig og god hjelp. Felles opplevelser og aktiviteter gir unik mulighet for kommunikasjon mellom barn.

Flere har et annet morsmål enn norsk og lærer norsk som andrespråk i barnehagen. Det er av stor betydning at barnehagen arbeider aktivt for å fremme norskspråklig kompetanse samtidig som at barnet får lære sitt morsmål på hjemmebane. Personalet er viktige som språklige forbilder. Samtaler, høytlesing og varierte aktiviteter er viktige faktorer i denne sammenheng.

ASK

Alternativ og Supplerende Kommunikasjon er å kommunisere ansikt til ansikt på andre måter enn med tale. ASK kan være en erstatning for tale, støtte til å utvikle tale eller et supplement til lav eller utydelig tale. Et eksempel på dette kan være tegn-til-tale.

Trafikk og trafiksikkerhet

«**Trafikksikker barnehage**» er et konsept utarbeidet for å kvalitetssikre at barnehagens trafiksikkerhetsarbeid ivaretar de krav som lover og forskrifter stiller. Å bli godkjent som Trafikksikker barnehage gir ingen garanti for at ulykker ikke skjer, men dokumenterer et helhetlig og godt arbeid med trafiksikkerhet.

Det er utarbeidet kriterier for hva Trygg Trafikk mener en barnehage bør oppfylle for å bli godkjent som Trafikksikker barnehage. I tillegg til kriteriene er det utarbeidet en noe mer detaljert sjekkliste som vi ønsker barnehagen skal legge til grunn for å kvalitetssikre arbeidet.

Evenes kommune har i samarbeid med Trygg Trafikk vedtatt å bli en trafikksikker kommune. Dette innebærer at barnehagene og skolen må bli godkjente som trafikksikre. Liland barnehage er nå godkjent som trafikksikker barnehage i perioden 2023-2025.

For å bli en trafikksikker barnehage er det utarbeidet noen kriterier:

Trafikksikkerhet i barnehagen generelt

- Trafikkopplæring integreres som en del av barnehagens omsorgs- og opplæringsarbeid, og nedfelles i barnehagens årsplan.
- Det stilles krav til busselskap og drosjer om belter og trafikksikker atferd ved kjøp av transporttjenester.
- Ansatte kjenner rutiner for håndtering av uforutsette faresituasjoner og hendelser på turer.
- Barnehagen har utarbeidet rutiner for å ivareta sikkerheten på turer til fots, med bil eller buss.

Trafikkopplæring i barnehagen

- Barna lærer enkle trafikkregler for fotgjengere.
- Barna lærer om sikring i bil, sykkelhjelme og reflekser.
- Samarbeid mellom barnehage og hjem

- Rutiner for å ivareta barnas sikkerhet ved barnehagens parkeringsplass og port gjennomgås årlig med foreldre og ansatte.
- Det «stilles krav» til foreldre om å sikre barn på vei til og fra barnehagen.
- Trafikksikkerhet og trafikkopplæring er et integrert tema på foreldremøter.
- Foreldre involveres i barnehagens trafikk- sikkerhetsarbeid.

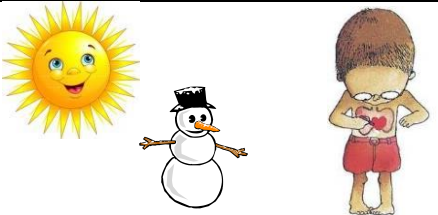
Hvorfor trafikk i barnehagen?

Helt fra barna er ganske små må de forholde seg til trafikk. I begynnelsen er det de voksne som har ansvaret, men etter hvert er målet at barnet selv skal bli en selvstendig trafikant. Foreldrene er barnets første trafikk lærer og den viktigste rollemodellen.

Barnehagene i Evenes vil drive med trafikkopplæring som en del av vårt pedagogiske innhold, og er i dette arbeidet helt avhengig av et nært og godt samarbeid med barnas foresatte. Trafikkopplæringen i barnehagen er viktig for å gi det enkelte barn bedre ferdigheter, kunnskaper og holdninger som fotgjenger, passasjer og syklist i trafikken, og senere som sjåfør i trafikkbildet.

Mål

- Styrke og utvikle barnas gode holdninger til, og i trafikken
- Være en god rollemodell
- Redusere antall ulykker i fremtiden

Måned	ÅRSKALENDER, LILAND BARNEHAGE	2023 - 2024
Gjennomgangstema hele året: Gleding og Eventyr		
Planer over temaarbeid og andre aktiviteter legges ut på MYKID		
August Sommer	Mandag 21.08: Oppstart av nytt barnehageår. - Tilvenning av nye barn, samt for de barna som bytter grupper. - Fokusområde: Trygghet, bli kjent med hverandre, barnehagens lokaler, struktur og rutiner. - Uke 35: Nasjonal uke for bekjempelse av hodelus 24.08: Ukrainas nasjonaldag	 VELKOMMEN TIL NYTT BARNEHAGEÅR 2023-2024
September Høst	Høst. Høstfarger. Hva skjer i naturen? - Tilvenning, trygghet, bli kjent. - Uke 36: Friluftslivets uke - Uke 36: Folkehelseuka - Uke 38 og 39: Brannvernuka - Tirsdag 19.09: Brannbamsen Bjørnis kommer på besøk - Fredag 22.09: BlimE-dagen; «Sveve høyt» - Tirsdag 26.09: Epledagen - Fredag 29.09: Vi markerer eldredagen som er søndag 1.10.	
Oktober Høst	Høst. Mørketid, refleksbruk, trafiksikkerhet. - Onsdag 04.10: Potetdagen - Torsdag 19.10: Årets refleksdag - Tirsdag 24.10: FN-dagen - Onsdag 18.10: Høsttakkefest Bogen Kapell - Torsdag 26.10: Halloweenfest i banken HUSK_ Foreldremøte onsdag 19. oktober kl. 18.00. Barne- og foreldresamtaler gjennomføres	
November Høst	Vi begynner så smått å forberede oss til advent og jul. Fredag 01.12: Juletrehenting i regi av Lions 	
Desember Vinter	Advent / jul. Mandag 4/12 og tirsdag 5/12: Gløgg og småkaker serveres om morgenen ved bringing av barna. Onsdag 13.12: Luciafeiring med <u>julefrokost</u> for barn, foreldre og personale! Vi går Luciatog i barnehagen før frokost. De eldste barna besøker omsorgssenteret og går Luciatog for beboerne der. - Julegudstjeneste i Evenes kirke. Vi vurderer om vi drar med ei lita gruppe. Dato ikke fastsatt Torsdag 14.12: Nisse - / grøttest - Muligens Julevandring Evenes kirke (evt. dato kommer) Registrering på MyKid vedr. barnas tilstedeværelse i jula (uke 51 og 52) Frist torsdag 14. desember	 Jul/nyttår 2023/2024: Barnehagen er stengt: Mandag 25.12: 1. juledag Tirsdag 26.12: 2. juledag Mandag 01.01: 1. nyttårsdag
Januar Vinter GODT NYTTÅR!!!	Vinter / snø / snølek / sol. - Vi markerer solas tilbakekomst med en SOLFEST den dagen vi ser sola, forhåpentligvis torsdag 18.01. - Uke 2: repetisjon brannvern - Kroppen min! NB: BARNEHAGEN ER STENGT TIRSDAG 2. OG ONSDAG 3. JANUAR PGA PLANLEGGINGS-DAGER!	

Liland barnehage 2023/2024

Måned	ÅRSKALENDER, LILAND BARNEHAGE	2023 - 2024
Februar Vinter	- Vinter / snø / snølek. - Tirsdag 06.02: Vi markerer Samefolkets dag. - Vi forbereder oss til Fastelavn - Fredag 09.02: Karneval /markering av fastelavn - Søndag 11.02: Fastelavnssøndag - Onsdag 21.02: Internasjonal morsmålsdag	
Mars Vår	- Vinter/snø/smelting og tining/ - Skilek, vinteraktiviteter, aking, snølek - Tirsdag 12.03: Barnehagedagen 2024. Tema kommer - Tirsdag 12.03: Uteaktivitetsdag - Onsdag 20.03: Foreldre- og foreldrerådsmøte - Tema: Påske, påskebudskap - Torsdag 21.03: Påskefrokost, «Det Gule Måltid»	Barnehagen er stengt: Onsdag 27.03: Bhg. stenger kl. 12.00 Torsdag 28/3 - skjærtorsdag Fredag 29/3 - langfredag Mandag 01/4 - 2. påskedag
Foreldre- og foreldreråds-møte: Onsdag 20/3 Kl. 18.00	Registrering på MyKid vedr. hvem som skal ha fri i «Den stille uke (uke 15)». Frist onsdag 20. mars.	
April Vår	- Smelting/tining/gresset kommer fram/knopper på trærne - Skilek, vinteraktiviteter, aking, snølek - Id-fering – muslimsk høytid - Barne- og foreldresamtaler. - 17.04: Syrias nasjonaldag - Tema: Vår, nytt liv, det spirer og gror, trekkfugler m.m.	 Id Mubarak
Foreldre-samtaler 		
Mai Vår	- Tema: 17. mai. - Torsdag 16.05: Vi markerer 17. mai. Går i tog, pynter i barnehagen, synger sanger, leker, m.m. De eldste går til sykehjemmet og underholder for beboerne der. - Gårdsbesøk. (dato fastsettes senere) - Dugnad. Dato avtales senere.	 Hurra for 17-mai!
NB: Husk barnehagens fane til 17. mai-toget. Foreldrerådets leder har ansvar for dette.	Registrering på MyKid vedr. barnas sommerferieavvikling, sommer 2024. Frist mandag 25. april. 	Barnehagen er stengt: Onsdag 1/5: Frigjøringsdag Tirsdag 9/5: Kr. Himmelf.dag Fredag 17/5: Grunnlovsdag Mandag 20/5: 2. pinsedag
Juni Sommer	- Sommer og sol! - Spesiell avslutning for førskolebarna. Onsdag 12.06: Sommerfest for alle, samt avslutning for førskolebarna.	
Juli Sommer August	- Ferieavvikling, sommer og sol! - Lek i barnehagen, turer, bading m.m. - Uke 34: Oppstart av nytt barnehageår, 2023-2024.	

Kontaktinformasjon, Liland barnehage:

Post- og besøksadresse:

Lilandsveien 233, 8534 Liland

Tlf. Tiuren: 414 21 492

Tlf. Skarven: 913 73 977

**Tlf enhetsleder: Linda Øyvør Østnes: 916 99 489 /
975 10 691**

e-postadresse:

linda.ostnes@evenes.kommune.no

